

o colecție a Editurii „Meridiane”, pe care o aveam în biblioteca personală ce conținea titluri din domenii diverse, pe care le citeam cu plăcere.

În acest moment la birou citesc o carte în limba engleză, se numește *Managing Children's Services In The Public Library*. Spun mereu unde merg că „o bibliotecă trebuie să își crească cititorii”, este preocuparea mea acum, dar și datorită faptului că ne dorim extinderea *Secției pentru copii*

în tot parterul clădirii noi a bibliotecii și dezvoltarea de noi servicii pentru copii și adolescenți la toate filialele.

Lectura de acasă îi are de vreo doi ani în prim-plan pe autorii japonezi, iar acum citesc o carte cu titlul *Un artist al lumii trecătoare* de Kazuo Ishiguro, carte ce descrie evenimente dintr-un orașel japonez după al Doilea Război Mondial.

— **Vă mulțumesc mult pentru interviu.**

Consemnare: Raia ROGAC

100 DE MINUTE CU 10+ LA BIBLIOTECA POLONĂ

Această unică bibliotecă de cultură și literatură polonă din Chișinău, care poartă numele poetului, publicistului, profesorului, traducătorului Adam Mickiewicz, una din cele 27 de filiale ale Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, a organizat recent o suită de manifestări dedicată Centenarului redobândirii independenței Poloniei, aliniată aniversării a XI-a de la fondarea instituției.

Gazdele și-au dorit ca oaspeții să descifreze prima cifră din generic ca durată a activităților, iar pe cea de-a doua ca un deceniu plus un an de la obținerea statutului de bibliotecă polonă. Eu însă am presupus că cei invitați în acest interval de timp vor avea o dispoziție pe nota zece plus. Ca martor ocular pot constata că anume așa a și fost. Amfitrioana instituției Oxana Andreev a rostit un mesaj de salut în limba polonă, iar Excelența Sa Bartłomiej Zdanuik, Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Polone în Republica Moldova, în limba română, după care toți cei prezenți – bibliotecari, profesori, elevi de la Liceul Teoretic „Elimul nou”, Liceul Teoretic cu profil de arte „Nicolae Sulac”, Liceul Teoretic „Elena Alistar”, reprezentanți ai corpului diplomatic, de asemenea, ai co-

munității, reprezentante ale Asociației Femeilor Poloneze *Cracoveanca* etc., au fost invitați să se antreneze într-o aventură poloneză prin participare la activitățile interactive, care s-au desfășurat concomitent în mai multe săli. Cei interesați de istorie au putut pe îndelete urmări o amplă expoziție de fotografii cu genericul *Pe urmele istoriei*, alții s-au inclus într-un maraton de trailere a celor mai bune filme poloneze, doritorii să descopere frumusețea orașelor poloneze n-au avut decât să parcurgă un tur virtual, ghidați de bibliotecarele-gazde. Tot în sala nr.1, căci cele enumerate mai sus anume aici s-au desfășurat, a funcționat și un mic atelier – workshop - de confecționare manuală a diferitor obiecte decorative, bunăoară, papioane, agrafe ș.a. în culorile drapelului polonez, alb-roșu. În sala nr.2 a fost pusă la dispoziție expoziția scriitorului, publicistului, omului de radio Janusz Korczak la 140 de ani de la naștere, fotocroazieră *Polonia mereu surprinzătoare*, jocul interactiv *Ce, unde, când?* și bibliobannerul *Ai citit? Ți-a plăcut? Recomandă!* Nu mai puțin antrenante au fost harta interactivă și un master-class de limbă polonă. Au completat atmosfera de sărbătoare și expozițiile de carte *Adam Mickiewicz: 220 de ani de la*

naștere și *Laureați ai Premiului Nobel*. Pentru cei mai activi participanți, fără deosebire de vârstă, gen sau ocupații, gazdele au pregătit și un lot de cadouri, care au fost o plăcută surpriză pentru învingători.

Coloana sonoră a evenimentului a fost susținută de eleva Victoria Țurcanu de la Liceul Teoretic cu profil de arte „Nicolae Sulac”, care a încântat publicul cu melodii din repertoriul inegalabilei artiste Anna Gherman care, recunosc, după Maria Tănase este una dintre cele mai îndrăgite interprete ale sufletului meu.

M-am antrenat și eu în *aventura poloneză*, căci nu am putut să ratez ocazia de a-i solicita domnului Ambasador un interviu în limba română, care mi-a răspuns cu multă amabilitate la întrebări.

Avem la Chișinău un focar puternic al culturii poloneze

– *La ceas aniversar pentru Biblioteca Polonă „Adam Mickiewicz”, dar și pentru dumneavoastră personal, ați preferat să sărbătoriți împreună cu cititorii și bibliotecarii...*

– Da, e sărbătoare pentru bibliotecă, dar pentru mine personal e totuși o zi obișnuită de muncă. Important pentru noi, polonezii, în aceste zile este Centenarul redobândirii independenței, pentru care au fost organizate numeroase activități. Ele au debutat cu o lună în urmă la Filarmonica de Stat „Sergei Lunchevici” din

R. Moldova, unde a fost prezentat un minunat concert, la care a participat o delegație reprezentativă din Polonia, condusă de președintele Senatului Poloniei.

– *Din seria de manifestări de la Chișinău dedicate Centenarului redobândirii independenței Poloniei fac parte cele de la Muzeul Național de Istorie, de la Cinematograful „Odeon” și din alte locații...*

– La Muzeul Național de Istorie a fost organizată expoziția „Józef Piłsudski - om de stat al Poloniei și al Europei”, consacrată acestui remarcabil militar, om de stat și politician, care s-a înscris ca primul șef al statului polonez renăscut, fondatorul armatei poloneze. Reprezentanții Ambasadei Poloniei la Chișinău împreună cu alți doritori au depus flori la bustul lui Józef Piłsudski, care se află la intersecția str. 31 August 1989 și Mitropolit Petru Movilă. La Cinematograful „Odeon” s-a desfășurat Festivalul Filmului Polonez. Programul a inclus filme premiate la Cannes și Karlovy Vary. O parte din acestea au fost prezentate în premieră în Moldova. În acest context voi menționa peliculele „O noapte liniștită”, „Războiul rece”, „Cel mai rapid, cel mai puternic”, „Atacul de panică” ș.a. Centenarul redobândirii independenței Poloniei a fost consemnat și la Biblioteca Națională, fiind desfășurată cu această ocazie o expoziție organizată în colaborare cu Amba-

sada noastră și Muzeul Național de Istorie a Moldovei. Am organizat și un simpozion științific, alte manifestări, atât în Chișinău, cât și în teritoriu. Mă bucur că am putut marca acest eveniment cu multe manifestări frumoase. Apropo, intenționăm, de asemenea să edităm un volum bilingv polonez-român, care să cuprindă toate activitățile dedicate acestei semnificative aniversări din istoria noastră. Noi suntem un popor care a avut cândva un stat mare, puternic. La un moment dat am pierdut acest stat, am pierdut independența. Aceasta s-a întâmplat la sfârșitul secolului al XVIII-lea și ca să redobândim independența a fost nevoie de mare efort, de multă strădanie. Au fost multe generații sacrificate, deportate sau întemnițate. Noi cunoaștem prețul libertății, prețul pe care trebuie să-l plătești pentru ca să ai un stat independent, unde tu să fii stăpânul. N-au trecut nici doi ani după ce am reapărut pe harta lumii, că a trebuit să ducem război împotriva Rusiei bolșevice, război pe care l-am câștigat și aceasta a fost cea mai mare reușită pe care am avut-o. Armata bolșevicilor condusă de Tuhacevski a fost oprită în ultima clipă, dușmanii erau deja la poarta Varșoviei și atunci au fost opriți. A urmat apoi al doilea război mondial, ocupația nazistă, după aceea ocupația sovietică. Abia acum, de treizeci de ani în urmă, am putut construi un stat, pe care l-am vrut demult. Nu putem spune că am reușit în toate, în multe domenii avem realizări palpabile, dar mai avem încă restanțe. Ne dorim ca statul nostru să fie unul foarte frumos. Nimic nu vine cu de la sine putere. Succesul vine după muncă și efort. E bine să fim independenți, iar pentru aceasta e nevoie de efort. Iată chintesența acestor zile pentru noi, polonezii, și pentru toți prietenii noștri.

– În rândul cărora ne înscriem și noi...

– Da, bineînțeles. Avem cu Republica Moldova o relație foarte bună, cu toți

oamenii din RM, cu toate regiunile ei, cu reprezentanții partidelor politice. O relație constructivă, ceea ce deja este un lucru foarte important. Încă o dată subliniez: avem o relație bună și mergem cu perseverență înainte, sunt unele domenii în care am fi putut realiza și mai multe, aceasta de fapt și este dorința noastră pe plan cultural, economic, politic ș.a.m.d. Deci, suntem pe o cale bună și trebuie să accelerăm.

– Și manifestările de la bibliotecă sunt dedicate Centenarului redobândirii independenței Poloniei, eveniment de mare semnificație pentru întreg poporul polonez. Când ați ajuns prima oară aici?

– De un an de zile sunt în R. Moldova în calitate de Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Polone în RM. Chiar de la început, una din primele vizite făcute a fost la bibliotecă, despre care auzisem multe lucruri minunate. Mi-am dat seama că avem un focar foarte puternic al culturii entității poloneze la Chișinău, un focar care nu doare, care nu este agresiv...

– ... unul care încălzește sufletele...

– ...Da. El îți oferă posibilitatea de a avea contact cu cultura poloneză. Aici, sub oblăduirea Oxanei Andreev, care este o persoană minunată, noi reușim să arătăm oamenilor și tuturor celor care vin în acest oraș, ce înseamnă Polonia și polonezii pe harta lumii. Schimburile reciproce de experiență, pe care le efectuăm, ne îmbogățesc. Astăzi este imposibil să trăim în umbra unui turn și să nu mergem mai departe. Trebuie să cunoaștem ce se întâmplă în alte țări, în alte state. Chiar dacă suntem în Europa, suntem diferiți. În primul rând trebuie să fii curios și trebuie să ai poftă de hrană spirituală, să ai dorință de a te uita cum fac alții și atunci îți dai seama, mâncând această mâncare spirituală, că ai devenit mai bogat și vezi totul în jur dintr-o perspectivă mai amplă, mai interesantă.

– *Bibliotecarele de aici mi-au spus că din colecția de peste 27 mii de documente, fondul de carte poloneză numără peste 2000 de volume, dintre care cincizeci de procente sunt cu titlu de donație din partea Ambasadei Poloniei în Republica Moldova. Aveți mai mulți scriitori laureați ai Premiului Nobel – Władysław Reymont, Henryk Sienkiewicz, Czesław Miłosz, Wisława Szymborska, o parte din cărțile cărora, în limbile polonă, română sau rusă se află pe rafturile acestei biblioteci.*

– Într-adevăr, aici sunt disponibile cărți publicate în limba polonă, dar sunt și cărți de autori polonezi publicate în alte limbi, în limbile română sau rusă. Nu numai Ambasada, dar și statul polon încearcă să aibă o prezență reprezentativă prin diverse materiale. Pas cu pas încercăm să îmbogățim această bibliotecă cu cărți și utilaje, inclusiv digitale. Chișinăuianul nu are cum să spună că nu are acces la literatura poloneză. Îi invităm pe toți aici, la Telecentru, pe strada Lech Kaczynski nr. 2/1. Dragi utilizatori, vrem să fiți numeroși și să profitați cât mai mult de această bogăție, bogăție a cărților, dar și de un alt lucru foarte important – de bogăția sufletească a personalului de aici care, din toată inima, propune și ajută toți doritorii să se familiarizeze cu literatura și cultura noastră.

– *Câți studenți din Moldova își fac studiile în Polonia și viceversa?*

– Sunt studenți care învață în Polonia, dar sunt și mulți care vin la muncă în Polonia, cred că nu e rău ca și aceștia să cunoască cât de cât limba și cultura poloneză. La rândul nostru, și noi, polonezii, venim aici, în Republica Moldova, unde avem un număr semnificativ de firme poloneze. Pe lângă frumusețea culturii noastre, este important să te pătrunzi de cunoașterea limbii poloneze, câștigi un atu suplimentar pe piața muncii. Fiecare limbă contează, fiecare limbă este folositoare. Cunoașterea limbii polone e necesară când pleci să vizitezi Polonia, dar și în RM când trebuie să întreții diverse colaborări cu parteneri polonezi, care sunt numeroși, pe diferite domenii, nu numai cel economic. Avem o colaborare strânsă cu autoritățile publice locale, cred că mulți primari, mulți consilieri locali au fost în Polonia și au inițiat relații de cooperare reciprocă.

– *Cum apreciați aventura poloneză, citez vorbele directoarei din cuvântul inaugural...*

– Sunt foarte mulțumit, atâtia oameni frumoși, atâtia diversitate și animație! E bine organizată aniversarea, activitățile interactive ne-au făcut curioși, iar această curiozitate ne îndeamnă să mergem mai departe.

– *Să trecem la un alt capitol al discuției noastre. Am și eu o curiozitate. Vă aflați în Republica Moldova de mai bine de un an, cred că ați reușit să vizitați și alte orașe decât Chișinăul, și alte biblioteci, ați acumulat careva impresii?*

– Impresiile frumoase le am demult. De un an de zile sunt ambasador, dar și înainte am mai fost în țara dumneavoastră. Sunt universitar de formație, am făcut cercetări în R. Moldova, am și un grad științific obținut datorită cercetărilor efectuate aici, deci, țara dumneavoastră îmi este cunoscută, o țară cu potențial mare și cu oameni minunați.

– *Cred că ați vizitat și Cetatea lui Ștefan cel Mare și Sfânt de la Soroca, a fost renovată...*

– Cu Ștefan, pentru noi, polonezii e un pic mai problematic, pentru că Ștefan ne-a bătut în secolul al XV-lea...

– *Toată vremea-și are vreme, vorba ÎPS Calenic de la Curtea de Argeș, așa a fost vremea atunci, în secolul al XV-lea...*

– Dar a fost o vreme când am fost și aliați. Să revenim la vremea noastră. Aveți un potențial care trebuie valorificat și activitatea Ambasadei, a partenerilor din Polonia, este orientată ca să întreținem colaborări pe diferite planuri de dezvoltare, să implementăm diferite proiecte și ne dorim să avem succese frumoase, de ce nu? Pentru că nouă ne pasă de ceea ce se întâmplă în Republica Moldova. În Polonia este cuvântul Solidarność – *Solidaritate* și acesta are legătură nu numai cu Sindicatul, care așa se numește din 1980, dar el constituie și o valoare a neamului polonez. Solidaritatea în acest sens de colaborare capătă și o dimensiune internațională, de aceea

venim aici cu mare drag și dorim ca Republica Moldova să fie o țară frumoasă, o țară bogată, o țară puternică și poate are șanse să fie, numai că ar trebui să muncească mult în această direcție.

– *Mai puțin ar trebui cetățenii noștri să plece peste hotare la muncă la negru, adică fără contracte și acorduri bilaterale.*

– În primul rând trebuie să muncim și iar să muncim pentru a crea condiții bune de muncă și o anumită atractivitate, atunci lucrurile se vor schimba.

– *Cred că aveți în vedere că noi trebuie să muncim și iar să muncim, aici, Acasă.*

– Sunt convins că sunt foarte mulți oameni din Republica Moldova care-și doresc acest lucru. Sunt, de asemenea, convins că putem să avem realizări frumoase, strălucitoare în domeniul colaborării reciproce pe diverse domenii, dar mai ales cel spiritual și cel cultural. Un exemplu fericit în acest sens este Biblioteca Polonă „Adam Mickiewicz”. Apropo, ea are colaborări de bun augur cu instituții de profil din Polonia, s-au întreprins deja unele vizite de prietenie și familiarizare.

– *Vorbiți atât de fluent și frumos limba română, când și cum ați învățat-o așa de bine?*

– Cunosc limba franceză, așa că nu mi-a fost greu să încerc studierea limbii române, dar am început de mult, cu vreo douăzeci de ani în urmă, încet-încet am ajuns unde sunt acum.

– *Mulțumesc mult pentru interviu, adică Dziękuję bardzo! Sper să mai avem și alte ocazii pentru a continua acest dialog de suflet.*

– Și eu vă mulțumesc.

Consemnare: R. ANDREI